

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

13. juli 2000 *

I sag C-412/98,

angående en anmodning, som Cour d'appel de Versailles (Frankrig) i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Group Josi Reinsurance Company SA

mod

Universal General Insurance Company (UGIC),

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af bestemmelserne i afsnit II i konventionen af 27. september 1968 (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved konventionen af 9. oktober 1978 om Kongeriget Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands tiltrædelse (EFT L 304, s. 1, og — den ændrede tekst — s. 77), ved konventionen af 25. oktober 1982 om Den Helleniske Republiks tiltrædelse (EFT L 388, s. 1) og ved konventionen af 26. maj 1989 om Kongeriget Spaniens og Den Portugisiske Republiks tiltrædelse (EFT L 285, s. 1),

* Processprog: fransk.

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.C. Moitinho de Almeida, og dommerne R. Schintgen (refererende dommer), J.-P. Puissochet, G. Hirsch og F. Macken,

generaladvokat: N. Fennelly

justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

- Group Josi Reinsurance Company SA ved advokat C. Bouckaert, Paris
- Universal General Insurance Company (UGIC) ved advokat B. Mettetal, Paris
- den franske regering ved kontorchef K. Rispal-Bellanger og fuldmægtig R. Loosli-Surrans, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede
- Det Forenede Kongeriges regering ved R. Magrill, Treasury Solicitor's Department, som befuldmægtiget, bistået af barrister D. Lloyd Jones

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J.L. Iglesias Buhigues og A.X. Lewis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 10. februar 2000 er afgivet mundtlige indlæg af den franske regering og af Kommissionen,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. marts 2000,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved dom af 5. november 1998, indgået til Domstolen den 19. november 1998, har Cour d'appel de Versailles i medfør af protokollen af 3. juni 1971 vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, forelagt to præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af bestemmelserne i afsnit II i konventionen (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved konventionen af 9. oktober 1978 om Kongeriget Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands tiltrædelse (EFT L 304, s. 1, og — den ændrede tekst — s. 77), ved konventionen af 25. oktober 1982 om Den Helleniske Republiks tiltrædelse (EFT L 388, s. 1) og ved konventionen af 26. maj

1989 om Kongeriget Spaniens og Den Portugisiske Republiks tiltrædelse (EFT L 285, s. 1, herefter »konventionen«).

- 2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag, som føres mellem på den ene side Universal General Insurance Company (herefter »UGIC«), i likvidation, som er et canadisk forsikringsselskab med hjemsted i Vancouver (Canada), og på den anden side Group Josi Reinsurance Company SA (herefter »Group Josi«), som er et belgisk genforsikringsselskab med hjemsted i Bruxelles (Belgien). Sagen drejer sig om et pengebeløb, som UGIC afkræver Group Josi i det sidstnævnte selskabs egenskab af deltager i en genforsikringsaftale.

Konventionen

- 3 Konventionens kompetenceregler er indeholdt i afsnit II, som består af artikel 2-24.
- 4 Konventionens artikel 2, som er indeholdt i afsnit II, afdeling 1, under overskriften »Almindelige bestemmelser« har følgende ordlyd:

»Med forbehold af bestemmelserne i denne konvention skal personer, der har bopæl på en kontraherende stats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne stat.

Personer, som ikke er statsborgere i den stat, hvor de har bopæl, er undergivet de kompetenceregler, der gælder for landets egne statsborgere.«

- 5 Konventionens artikel 3, stk. 1, der er indeholdt i samme afdeling, bestemmer:

»Personer, der har bopæl på en kontraherende stats område, kan kun sagsøges ved retterne i en anden kontraherende stat i medfør af de regler, der er fastsat i afdeling 2 til 6 i dette afsnit.«

- 6 Konventionens artikel 3, stk. 2, bestemmer, at en sagsøger ikke må gøre eksorbitante kompetenceregler, som er gældende i de kontraherende stater, og som bl.a. støttes på parternes nationalitet og sagsøgerens hjemsted eller bopæl, gældende.

- 7 Artikel 4, der også er indeholdt i konventionens afsnit II, afdeling 1, har følgende ordlyd:

»Såfremt sagsøgte ikke har bopæl på en kontraherende stats område, afgøres retternes kompetence i hver enkelt kontraherende stat efter statens egen lovgivning, dog med forbehold af bestemmelserne i artikel 16.

Over for en sagsøgt, der ikke har bopæl på en kontraherende stats område, kan enhver, der har bopæl på en kontraherende stats område, uanset sin nationalitet, i lighed med landets egne statsborgere påberåbe sig de kompetenceregler, som gælder der, herunder navnlig de regler, der er nævnt i artikel 3, stk. 2.«

- 8 Konventionens afsnit II, afdeling 2-6, indeholder specielle kompetenceregler og regler om enekompetence.
- 9 Herunder bestemmes følgende i artikel 5, som i konventionens afsnit II er indeholdt i afdeling 2 under overskriften »Specielle kompetenceregler«:

»En person, der har bopæl på en kontraherende stats område, kan sagsøges i en anden kontraherende stat:

- 1) i sager om kontraktforhold, ved retten på det sted, hvor den pågældende forpligtelse er opfyldt eller skal opfyldes...
- 2) i sager om underholdspligt, ved retten på det sted, hvor den berettigede har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted...

...«

10 Artikel 7-12a udgør under overskriften »Kompetence i forsikringssager« afdeling 3 i konventionens afsnit II.

11 Konventionens artikel 7 bestemmer følgende:

»I forsikringssager afgøres kompetencen efter bestemmelserne i denne afdeling...«

12 Konventionens artikel 8 har følgende ordlyd:

»En forsikringsgiver, der har bopæl på en kontraherende stats område, kan sagsøges:

1) ved retterne i den stat, hvor han har bopæl, eller

2) i en anden kontraherende stat, ved retten på det sted, hvor forsikringstageren har bopæl, eller

- 3) såfremt det drejer sig om en coassurandør, ved den ret i en kontraherende stat, ved hvilken der er anlagt sag mod den ledende assurandør.

Har forsikringsgiveren ikke bopæl på en kontraherende stats område, men er indehaver af en filial, et agentur eller en lignende virksomhed i en kontraherende stat, anses han i sager vedrørende driften af en sådan virksomhed som havende bopæl på denne stats område.«

- 13 Konventionens afsnit II, afdeling 4, indeholder kompetenceregler for sager om forbrugerkontrakter.

- 14 I denne afdeling findes bl.a. artikel 14, stk. 1, der har følgende ordlyd:

»Sager, som en forbruger agter at rejse mod den anden part i kontrakten, kan anlægges enten ved retterne i den kontraherende stat, på hvis område denne part har bopæl, eller ved retterne i den kontraherende stat, på hvis område forbrugeren har bopæl.«

- 15 Artikel 16, der udgør konventionens afsnit II, afdeling 5, indeholder regler om enekompetence. Det præciseres i artiklen, at reglerne gælder »uden hensyn til bopæl«.

- 16 Artikel 17, stk. 1, der er indeholdt i konventionens afsnit II, afdeling 6, under overskriften »Aftaler om kompetence« bestemmer:

»Såfremt parterne i tilfælde, hvor mindst én af dem har bopæl på en kontraherende stats område, har vedtaget, at en ret eller retterne i en kontraherende stat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er alene denne ret eller retterne i den pågældende stat kompetente...«

- 17 Artikel 18, der også er indeholdt i afdeling 6, har følgende ordlyd:

»For så vidt retten i en kontraherende stat ikke allerede er kompetent i medfør af andre bestemmelser i denne konvention, bliver den kompetent, når sagsøgte giver møde for den. Denne regel finder ikke anvendelse, såfremt sagsøgte kun giver møde for at bestride rettens kompetence, eller såfremt en anden ret i medfør af artikel 16 er enekompetent.«

Hovedsagen

- 18 Det fremgår af hovedsagens akter, at UGIC havde anmodet sin mægler, det franske selskab Euromepa, om at sørge for, at der med virkning fra den 1. april 1990 blev indgået en genforsikringsaftale for en portefølje af husejerforsikringspolicer vedrørende ejendomme i Canada.
- 19 Ved fax af 27. marts 1990 tilbød Euromepa Group Josi at deltage i genforsikringsaftalen, idet Euromepa anførte, at de »største reassurandører er Union Ruck med 24% og Agrippina Ruck med 20%«.

- 20 Ved fax af 6. april 1990 accepterede Group Josi at deltage med en andel på 7,5%.
- 21 Den 28. marts 1990 havde Union Ruck meddelt Euromepa, at selskabet ikke ønskede at fortsætte sin deltagelse efter den 31. maj 1990, og Agrippina Ruck havde ved skrivelse af 30. marts 1990 meddelt Euromepa, at selskabet med virkning fra den 1. juni 1990 ville reducere sin andel til 10%. Baggrunden for selskabernes udtræden var ændringer i forretningspolitikken, som forsikringselskabernes moderselskaber krævede gennemført, fordi disse allerede var etableret i amerikanske lande.
- 22 Den 25. februar 1991 fremsendte Euromepa til Group Josi et kontoudtog, som udviste et skyldigt beløb, og dernæst en endelig afregning, hvoraf det fremgik, at Group Josi for sin andel i genforsikringen skyldte et beløb på 54 679,34 CAD.
- 23 Ved skrivelse af 5. marts 1991 afviste Group Josi at betale beløbet, i det væsentlige med den begrundelse, at selskabet havde tiltrådt genforsikringsaftalen på grundlag af oplysninger, som senere havde vist sig at være urigtige.
- 24 Herefter udtog UGIC den 6. juli 1994 stævning mod Group Josi ved Tribunal de commerce de Nanterre (Frankrig).
- 25 Group Josi bestred rettens kompetence og gjorde gældende, at rette værneting var Tribunal de commerce de Bruxelles, i hvis retskreds Group Josi har sit hjemsted. Til støtte herfor påberåbte selskabet sig dels konventionen, dels — for det tilfælde, at de almindelige regler fandtes at være anvendelige i sagen — artikel 1247 i code civil (den franske borgerlige lovbog).

- 26 Ved afgørelse af 27. juli 1995 fastslog Tribunal de commerce de Nanterre, at retten havde kompetence til at pådømme sagen, fordi UGIC var et canadisk selskab, som ikke havde et etableringssted inden for Fællesskabet, og den kompetenceindsigelse, der var fremsat på grundlag af konventionen, derfor ikke kunne gøres gældende over for UGIC. Efter realitetsbehandling af sagen tilpligtede retten Group Josi at betale UGIC det påstævnte beløb med tillæg af renter efter loven fra den 6. juli 1994.
- 27 Group Josi ankede afgørelsen til Cour d'appel de Versailles.
- 28 Til støtte for sine påstande har Group Josi gjort gældende, at konventionen finder anvendelse på enhver sag, hvori der foreligger et tilknytningskriterium i henhold til konventionen, og at konventionen derfor må finde anvendelse i sagen. Det væsentligste tilknytningskriterium er det, der er fastsat i konventionens artikel 2, stk. 1, dvs. sagsøgtets bopæl. Da Group Josi har hjemsted i Bruxelles og ikke har en sekundær etablering i Frankrig, kan selskabet efter denne bestemmelse kun sagsøges ved en ret i Belgien. Group Josi har endvidere påberåbt sig konventionens artikel 5, nr. 1, og har i denne forbindelse gjort gældende, at den forpligtelse, der ligger til grund for søgsmålet, er en gældsforpligtelse i henhold til et kontraktforhold, og at denne forpligtelse — i mangel af anden bestemmelse i genforsikringsaftalen — skal opfyldes på skyldnerens hjemsted i Bruxelles.
- 29 UGIC har gjort gældende, at konventionens kompetenceregler kun kan finde anvendelse, hvis også sagsøgeren har bopæl i en kontraherende stat. Da UGIC er et canadisk selskab, som ikke har en sekundær etablering i en kontraherende stat, finder konventionen ikke anvendelse i sagen.
- 30 Cour d'appel har anført, at selv om det kan antages, at en sag har tilstrækkelig tilknytning til Det Europæiske Fællesskab til, at retterne i en kontraherende stat har kompetence til at påkende sagen, når sagsøgte, som i denne sag, har bopæl i en kontraherende stat, er det dog et andet spørgsmål, om man over for en

sagsøger, der har bopæl i en stat, der ikke er kontraherende part i konventionen, kan gøre de særlige regler i konventionen gældende, idet dette nødvendigvis vil indebære, at fællesskabsretten også får virkning i tredjelande.

- 31 Cour d'appel har endvidere anført, at der i konventionens artikel 7 kun nævnes forsikringsager uden nærmere præcisering, hvilket giver anledning til at rejse spørgsmål om, hvorvidt genforsikring er omfattet af anvendelsesområdet for det selvstændige kompetencesystem, der er indført ved konventionens artikel 7-12a. Det vil kunne antages, at disse artikler har til formål at beskytte den forsikrede som den svageste part i forsikringsforholdet. Dette er dog ikke kendetegnende for genforsikring, men på den anden side indeholder konventionsteksten ikke en undtagelse på dette punkt.

De præjudicielle spørgsmål

- 32 Cour d'appel de Versailles har herefter fundet, at sagens afgørelse må bero på en fortolkning af konventionen, og retten har derfor besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende to præjudicielle spørgsmål:

»1) Finder Bruxelles-konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, ikke alene anvendelse i sager 'inden for Fællesskabet', men også i sager, der 'har tilknytning til Fællesskabet'? Kan en sagsøgt, der har hjemsted i en kontraherende stat, over for en sagsøger, der har bopæl i Canada, påberåbe sig de specielle kompetenceregler i konventionen?

- 2) Finder de specielle kompetenceregler i forsikringsager, som fastsat i Bruxelles-konventionens artikel 7 og følgende, anvendelse i sager om genforsikring?»

Det første spørgsmål

- 33 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om konventionens kompetenceregler finder anvendelse, når sagsøgte har bopæl eller hjemsted på en kontraherende stats område, selv om sagsøgeren har bopæl i et tredjeland.
- 34 Med henblik på besvarelsen af dette spørgsmål skal det indledningsvis fremhæves, at de fælles regler for kompetencetildelingen, som er opstillet i konventionens afsnit II, tager udgangspunkt i den principielle regel i artikel 2, stk. 1, om, at personer, der har bopæl på en kontraherende stats område, uanset parternes nationalitet, skal sagsøges ved retterne i denne stat.
- 35 Baggrunden for, at denne kompetenceregel — som er udtryk for sentensen »actor sequitur forum rei« — er opstillet som det almindelige princip, er, at den normalt gør det lettere for sagsøgte at forsvare sig (jf. i samme retning dom af 17.6.1992, sag C-26/91, Handte, Sml. I, s. 3967, præmis 14, jf. også P. Jenard's rapport om Bruxelles-konventionen (EFT 1979 C 59, s. 1, på s. 18)).
- 36 Kun som en undtagelse fra dette grundlæggende princip om, at retterne i den kontraherende stat, på hvis område sagsøgte har bopæl eller hjemsted, har

kompetencen, fastlægges det i konventionen, jf. artikel 3, stk. 1, i hvilke tilfælde — ifølge den udtømmende opregning i afsnit II, afdeling 2-6 — en sagsøgt, der har bopæl eller hjemsted i en kontraherende stat, i de tilfælde, hvor forholdet er omfattet af en af de specielle kompetenceregler, kan, og i de tilfælde, hvor det er omfattet af en regel om enekompetence eller en aftale om kompetence, skal sagsøges ved en ret i en anden kontraherende stat og dermed ved andre retter end retterne i sin bopælsstat.

- 37 I denne forbindelse opstilles der i konventionens afsnit II, afdeling 2-6, en række særlige regler, som med henblik på afgørelsen af, hvilken ret der er kompetent, fraviger det almindelige kriterium i form af sagsøgtens bopæl, idet de undtagelsesvis tillægger sagsøgerens bopæl en vis betydning.
- 38 For det første giver konventionens artikel 5, nr. 2, således en person, der er berettiget til underholdsydelser, adgang til at anlægge sag mod sagsøgte i sagen i en anden kontraherende stat end den, hvor sagsøgte har bopæl, nærmere bestemt ved retten på det sted, hvor sagsøgeren har sin bopæl eller sit sædvanlige opholdssted. Formålet hermed er at gøre det lettere for den berettigede at anlægge en sådan sag.
- 39 På tilsvarende måde — og også for at beskytte den kontraktpart, der antages at være svagere stillet end sin medkontrahent — bestemmes det i konventionens artikel 8, stk. 1, nr. 2, og i artikel 14, stk. 1, at henholdsvis en forsikringstager og en forbruger har ret til at anlægge sag mod medkontrahenten ved retterne i den kontraherende stat, på hvis område de har bopæl.
- 40 Selv om der efter disse specielle kompetenceregler undtagelsesvis lægges vægt på, at sagsøgeren har bopæl i en kontraherende stat, står det dog fast, at de kun udgør yderligere en valgmulighed for sagsøgeren ud over værnetinget ved retterne

i den kontraherende stat, hvor sagsøgte har bopæl, hvilket er den principielle regel, der ligger til grund for konventionen.

- 41 For det andet bestemmes det i konventionens artikel 17, at retten eller retterne i en kontraherende stat, som parterne har valgt, er enekompetente, forudsat at én af parterne har bopæl i en kontraherende stat.
- 42 Denne betingelse tager ikke nødvendigvis sigte på sagsøgtes bopæl, og sagsøgerens bopæl kan derfor i givet fald være afgørende. Det følger imidlertid også af bestemmelsen, at den opstillede kompetenceregulering finder anvendelse, når sagsøgte har bopæl i en kontraherende stat, også selv om sagsøgeren har bopæl i et tredjeland (jf. i samme retning Jenard-rapporten, s. 38).
- 43 Derimod tillægges sagsøgerens bopæl ingen betydning i de andre bestemmelser i konventionens afsnit II, afdeling 2-6.
- 44 I henhold til konventionens artikel 18 danner sagsøgtes frivillige fremmøde ganske vist grundlag for, at en ret i en kontraherende stat, ved hvilken sagsøgeren har anlagt sag, har kompetence til at pådømme sagen, uden at sagsøgtes bopæl har betydning.
- 45 Selv om den ret, ved hvilken sagen er anlagt, skal være en ret i en kontraherende stat, kræves det imidlertid ikke efter bestemmelsen, at sagsøgeren har bopæl på en kontraherende stats område.
- 46 Samme konklusion må drages med hensyn til konventionens artikel 16, som bestemmer, at de i artiklen opstillede regler om enekompetence finder anvendelse

uden hensyn til parternes bopæl. Begrundelsen for disse regler om enekompetence er således, at der består en særlig nær tilknytning mellem sagen og en kontraherende stat, uafhængigt af såvel sagsøgtens som sagsøgerens bopæl (jf. — særlig med hensyn til enekompetencen for retterne i den kontraherende stat, hvor ejendommen er beliggende, i sager om leje eller forpagtning af fast ejendom — bl.a. dom af 27.1.2000, sag C-8/98, Dansommer, Sml. I, s. 393, præmis 27).

47 På denne baggrund må det konstateres, at konventionens afsnit II kun helt undtagelsesvist tillægger det afgørende betydning med hensyn til kompetencetildelingen, at sagsøgeren har bopæl i en kontraherende stat. Dette er således kun tilfældet, hvis sagsøgeren gør brug af sin valgmulighed i henhold til konventionens artikel 5, nr. 2, artikel 8, stk. 1, nr. 2, og artikel 14, stk. 1, samt med hensyn til aftaler om kompetence i henhold til konventionens artikel 17, men da kun for det tilfælde, at sagsøgte ikke har bopæl i en kontraherende stat.

48 Ingen af disse tilfælde foreligger imidlertid i hovedsagen.

49 Hertil kommer, at det er fast retspraksis, at kompetenceregler, der fraviger det almindelige princip i konventionens artikel 2, stk. 1, om, at kompetencen tilkommer retterne i den kontraherende stat, på hvis område sagsøgte har bopæl eller er etableret, ikke kan føre til en fortolkning, der rækker ud over de tilfælde, konventionen udtrykkeligt har for øje (jf. bl.a. Handte-dommen, præmis 14, dom af 19.1.1993, sag C-89/91, Shearson Lehman Hutton, Sml. I, s. 139, præmis 15 og 16, af 3.7.1997, sag C-269/95, Benincasa, Sml. I, s. 3767, præmis 13, og af 27.10.1998, sag C-51/97, Réunion Européenne m.fl., Sml. I, s. 6511, præmis 16).

- 50 Det skal tilføjes — som det allerede fremgår af konventionens artikel 3, stk. 2, hvorefter en sagsøger ikke over for en sagsøgt, der har bopæl i en kontraherende stat, må gøre nationale kompetenceregler gældende, der særlig støttes på sagsøgerens bopæl eller opholdssted — at konventionen klart taler imod, at retterne på det sted, hvor sagsøgeren har bopæl, tillægges kompetence (jf. dom af 11.1.1990, sag C-220/88, Dumez France og Tracoba, Sml. I, s. 49, præmis 16, og Shearson Lehman Hutton-dommen, præmis 17). Heraf følger, at konventionen, ud over de udtrykkeligt nævnte tilfælde, ikke skal fortolkes således, at retterne på sagsøgerens bopæl, anerkendes at være kompetente, idet sagsøgeren i så fald gennem sit valg af bopæl ville kunne udpege den kompetente ret (jf. i denne retning Dumez France og Tracoba-dommen, præmis 19).
- 51 Konventionens artikel 4 indeholder ganske vist en undtagelse fra reglen i artikel 3, stk. 2. I artikel 4 bestemmes det, for det tilfælde at sagsøgte ikke har bopæl på en kontraherende stats område, at kompetencen afgøres efter den gældende lovgivning i hver enkelt kontraherende stat, alene med forbehold af konventionens artikel 16, som finder anvendelse uden hensyn til bopæl, og at en sagsøger, der har bopæl på en kontraherende stats område, over for en sådan sagsøgt, kan påberåbe sig de dér gældende eksorbitante kompetenceregler, jf. den uforbindende opregning i konventionens artikel 3, stk. 2.
- 52 For så vidt som det i konventionens artikel 4 bestemmes, at konventionens kompetenceregler ikke finder anvendelse, når sagsøgte ikke har bopæl på en kontraherende stats område, bekræfter artiklen imidlertid det grundlæggende princip, som er opstillet i konventionens artikel 2, stk. 1.
- 53 På baggrund af det foregående må det fastslås, at det ved konventionen indførte regelsæt om kompetencetildelingen som udgangspunkt ikke støttes på sagsøgerens bopæl eller hjemsted.

- 54 Som det fremgår af ordlyden af konventionens artikel 2, stk. 2, og artikel 4, stk. 2, anvender reglerne heller ikke parternes nationalitet som kriterium.
- 55 I konventionen opstilles der derimod et grundlæggende princip om, at retterne i den kontraherende stat, på hvis område sagsøgte har bopæl eller er etableret, har kompetencen.
- 56 Som det fremgår af denne doms præmis 47, er det kun som en undtagelse fra denne hovedregel, at konventionen indeholder en række særlige bestemmelser, hvorefter der i klart afgrænsede tilfælde, lægges vægt på sagsøgerens bopæl.
- 57 Heraf følger, at stedfæstelsen af sagsøgerens bopæl som hovedregel ikke har betydning for anvendelsen af de i konventionen opstillede kompetenceregler, idet anvendelsen af reglerne principielt alene beror på sagsøgte's bopæl i en kontraherende stat.
- 58 Det forholder sig kun anderledes i de undtagelsestilfælde, hvor det af en udtrykkelig konventionsbestemmelse fremgår, at anvendelsen af kompetencereglerne beror på, at sagsøgeren har bopæl i en kontraherende stat.
- 59 Heraf følger, at konventionen principielt ikke er til hinder for, at de i konventionen opstillede kompetenceregler finder anvendelse på en sag mellem en sagsøgt med bopæl i en kontraherende stat og en sagsøger med bopæl i et tredjeland.

- 60 Som generaladvokaten har anført i punkt 21 i forslaget til afgørelse, har Domstolen allerede fortolket konventionens kompetenceregler i fuld overensstemmelse hermed i tilfælde, hvor sagsøgeren har haft bopæl eller hjemsted i et tredjeland, også selv om de pågældende konventionsbestemmelser ikke indeholdt en undtagelse fra det almindelige princip om, at kompetencen tilkommer retterne i den kontraherende stat, hvor sagsøgte har bopæl (jf. dom af 25.7.1991, sag C-190/89, Rich, Sml. I, s. 3855, og af 6.12.1994, sag C-406/92, Tetry, Sml. I, s. 5439).
- 61 Herefter skal det første præjudicielle spørgsmål besvares med, at konventionens afsnit II principielt finder anvendelse, når sagsøgte har bopæl eller hjemsted på en kontraherende stats område, også selv om sagsøgeren har bopæl i et tredjeland. Det forholder sig kun anderledes i de undtagelsestilfælde, hvor det af en udtrykkelig bestemmelse i konventionen fremgår, at anvendelsen af den fastsatte kompetenceregulering beror på, at sagsøgeren har bopæl på en kontraherende stats område.

Det andet spørgsmål

- 62 Med hensyn til det andet spørgsmål må det for det første konstateres, at det fremgår af ordlyden af kompetencereglerne i konventionens afsnit II, afdeling 3, i forsikringssager, at de angår bestemte former for forsikringsaftaler, herunder lovpligtig forsikring, ansvarsforsikring, forsikring vedrørende en fast ejendom, søforsikring og luftfartsforsikring. Hertil kommer, at coassurance udtrykkeligt nævnes i konventionens artikel 8, stk. 1, nr. 3.

- 63 Derimod omtales genforsikring ikke i nogen af bestemmelserne i afdelingen om forsikringsager.
- 64 For det andet følger det af fast retspraksis, at det fremgår af en gennemgang af bestemmelserne i konventionens afsnit II, afdeling 3, sammenholdt med forarbejderne, at bestemmelserne — hvorefter den forsikrede har flere muligheder for at vælge værnetinget end forsikringsgiveren, mens adgangen til at vedtage en værnetingsklausul i sidstnævntes interesse afskæres — er begrundet i ønsket om at beskytte den forsikrede, der som oftest står over for en standardkontrakt, hvis vilkår ikke længere kan forhandles, ligesom han er den økonomisk svageste part (dom af 14.7.1983, sag 201/82, Gerling m.fl., Sml. s. 2503, præmis 17).
- 65 At bestemmelserne har den funktion, at de beskytter den kontraktpart, som antages at være økonomisk set svagere og retligt set mindre erfaren end medkontrahenten, må imidlertid indebære, at anvendelsen af de specielle kompetenceregler, der ved konventionen er indført med henblik herpå, ikke udvides til at omfatte personer, som ikke har behov for beskyttelsen (jf. tilsvarende, med hensyn til konventionens artikel 13 ff. om sager om forbrugerkontrakter, Shearson Lehman Hutton-dommen, præmis 19).
- 66 Der er imidlertid ikke behov for en særlig beskyttelse i forholdet mellem en genforsikrer og den genforsikrede. De to parter i en genforsikringsaftale er erhvervsdrivende i forsikringssektoren, og ingen af dem kan formodes at indtage en svagere stilling end medkontrahenten.
- 67 Det er således i overensstemmelse med såvel bestemmelsernes ordlyd som deres ånd og formål at fastslå, at de ikke finder anvendelse på forholdet mellem en genforsikrer og den genforsikrede i forbindelse med en genforsikringsaftale.

- 68 Denne fortolkning bekræftes af den måde, hvorpå konventionens kompetence-regler er opbygget.
- 69 Konventionens afsnit II, afdeling 3, indeholder således regler, som tillægger andre retter end retterne i den kontraherende stat, på hvis område sagsøgte har bopæl, kompetence. Specielt bestemmes det i konventionens artikel 8, stk. 1, nr. 2, at retten på det sted, hvor forsikringstageren har bopæl, har kompetence.
- 70 Som allerede nævnt i denne doms præmis 49 er det imidlertid fast retspraksis, at kompetenceregler, der fraviger det almindelige princip i konventionens artikel 2, stk. 1, om, at kompetencen tilkommer retterne i den kontraherende stat, på hvis område sagsøgte har bopæl, ikke kan føre til en fortolkning, der rækker ud over de tilfælde, konventionen har for øje.
- 71 Denne fortolkning må så meget mere gælde for en kompetenceregel som den, der er fastsat i konventionens artikel 8, stk. 1, nr. 2, hvorefter forsikringstageren kan sagsøge forsikringsgiveren ved retterne i den kontraherende stat, på hvis område sagsøgeren har bopæl.
- 72 Af de grunde, der nærmere er redegjort for i denne doms præmis 50, har konventionens forfattere givet udtryk for, at retterne på det sted, hvor sagsøgeren har bopæl, ikke bør have kompetence til at pådømme sagen, ud over de tilfælde, i hvilke dette udtrykkeligt er bestemt i konventionen.

- 73 Heraf følger, at det ikke kan antages, at konventionens afsnit II, afdeling 3, finder anvendelse på forholdet mellem en genforsikrer og den genforsikrede inden for rammerne af en genforsikringsaftale.
- 74 Denne fortolkning støttes også af P. Schlosser's rapport om konventionen om Kongeriget Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands tiltrædelse af Bruxelles-konventionen (EFT 1979 C 59, s. 71, på s. 117), hvori det udtales, at en »genforsikringsaftale... [ikke] kan ligestilles med en forsikringsaftale. Derfor finder artikel 7-12 ikke anvendelse på genforsikringsaftaler«.
- 75 I denne forbindelse skal det imidlertid præciseres — som Kommissionen med rette har fremhævet — at de specielle kompetenceregler i forsikringssager ganske vist ikke finder anvendelse i sager mellem en genforsikrer og den genforsikrede inden for rammerne af en genforsikringsaftale, som den i hovedsagen omhandlede, men at de derimod fuldt ud finder anvendelse, når en forsikringstager, en forsikret eller en begunstiget i henhold til en forsikringsaftale efter de gældende bestemmelser i en kontraherende stat har adgang til — direkte over for en eventuel genforsikrer for forsikringsgiveren — at gøre sine rettigheder gældende i henhold til forsikringsaftalen, f.eks. i tilfælde hvor forsikringsgiveren går konkurs eller bringes i likvidation. I sådanne tilfælde befinder sagsøgeren sig i en svagere stilling i forhold til genforsikreren, der er erhvervsdrivende, og det særlige beskyttelsesformål med konventionens artikel 7 ff. kan da begrunde, at disse specielle regler bringes i anvendelse.
- 76 Herefter skal det andet præjudicielle spørgsmål besvares med, at de specielle kompetenceregler i konventionens artikel 7-12a i forsikringssager ikke omfatter sager mellem en genforsikrer og den genforsikrede inden for rammerne af en genforsikringsaftale.

Sagens omkostninger

- 77 De udgifter, der er afholdt af den franske regering, af Det Forenede Kongeriges regering og af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Cour d'appel de Versailles ved dom af 5. november 1998, for ret:

- 1) Afsnit II i konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, som ændret ved konventionen af 9. oktober 1978 om Kongeriget Danmarks, Irlands og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands tiltrædelse, ved konventionen af 25. oktober 1982 om Den Helleniske Republiks tiltrædelse og ved konventionen af 26. maj 1989 om Kongeriget Spaniens

og Den Portugisiske Republiks tiltrædelse, finder principielt anvendelse, når sagsøgte har bopæl eller hjemsted på en kontraherende stats område, også selv om sagsøgeren har bopæl i et tredjeland. Det forholder sig kun anderledes i de undtagelsestilfælde, hvor det af en udtrykkelig bestemmelse i konventionen fremgår, at anvendelsen af den fastsatte kompetenceregul beror på, at sagsøgeren har bopæl på en kontraherende stats område.

- 2) De specielle kompetenceregler i konventionens artikel 7-12a i forsikrings-sager omfatter ikke sager mellem en genforsikrer og den genforsikrede inden for rammerne af en genforsikringsaftale.

Moitinho de Almeida

Schintgen

Puissochet

Hirsch

Macken

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. juli 2000.

R. Grass

J.C. Moitinho de Almeida

Justitssekretær

Formand for Sjette Afdeling